

УДК 330.341.1:004

JEL classification: O33, L26, M15

ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

АБДРАЗАКОВ Ігор

НУ «Чернігівська політехніка»

<https://orcid.org/0000-0001-7485-1375>

abdrazakov@gmail.com

У статті здійснено комплексне дослідження ролі цифрових інновацій у забезпеченні розвитку сучасного бізнесу в умовах посилення глобалізаційних процесів, цифрової трансформації економіки та зростання невизначеності зовнішнього середовища. Обґрунтовано, що диджиталізація є об'єктивною необхідністю та стратегічним напрямом розвитку підприємств, який визначає їх здатність до довгострокового зростання, підвищення ефективності господарської діяльності та формування стійких конкурентних переваг. У роботі узагальнено теоретичні підходи до визначення сутності цифрових інновацій і розкрито їх значення в контексті організаційно-економічного розвитку бізнесу. Встановлено, що впровадження цифрових технологій сприяє трансформації традиційних бізнес-моделей, удосконаленню систем управління, підвищенню прозорості бізнес-процесів та оптимізації використання ресурсів. Значну увагу приділено аналізу впливу цифрових інновацій на ключові функціональні напрями діяльності підприємств, зокрема маркетинг, логістику, комунікації з клієнтами та управління персоналом, що дозволяє підвищити гнучкість бізнесу та швидкість прийняття управлінських рішень. Доведено, що використання інструментів digital-маркетингу, електронної комерції та цифрових платформ є важливим чинником підвищення економічної ефективності та антикризової стійкості підприємств, особливо в період економічних потрясінь, спричинених пандемією COVID-19. Оцінено сучасний стан диджиталізації бізнесу в Україні та визначено основні бар'єри її розвитку, серед яких недостатній рівень інвестицій у цифрові технології, обмежені цифрові компетенції персоналу та фрагментарність впровадження цифрових рішень. Доведено, що активне використання цифрових інновацій створює передумови для формування нових бізнес-моделей, підвищення інноваційної активності підприємств і посилення їх інтеграції у глобальний цифровий простір. Обґрунтовано, що подолання зазначених проблем створює передумови для активізації інноваційної діяльності, підвищення конкурентоспроможності підприємств і їх інтеграції у глобальний цифровий простір. Практична значущість результатів полягає у можливості їх використання при формуванні стратегій цифрового розвитку підприємств та вдосконаленні механізмів державної підтримки процесів диджиталізації бізнесу.

Ключові слова: цифрові інновації, диджиталізація бізнесу, цифрова трансформація, організаційно-економічний розвиток, конкурентоспроможність, цифрова економіка.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2026-19-51>

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Стаття надійшла до редакції / Received 24.12.2025

Прийнята до друку / Accepted 20.01.2026

Опубліковано / Published 29.01.2026

© Абдразаков Ігор

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ.

Сучасний етап розвитку економіки характеризується глибокими структурними зрушеннями, зумовленими стрімким поширенням цифрових технологій та їх проникненням у всі сфери господарської діяльності. Цифрові інновації дедалі більше визначають умови функціонування бізнесу, формуючи нові вимоги до організації виробничих, управлінських та комунікаційних процесів, а також до здатності підприємств оперативно адаптуватися до динамічних змін зовнішнього середовища. В умовах посилення глобальної конкуренції, нестабільності ринків і кризових явищ, спричинених пандемією COVID-19, саме диджиталізація стала одним із ключових чинників забезпечення безперервності діяльності підприємств, їх економічної стійкості та конкурентоспроможності [3; 4]. Разом із тим процеси впровадження цифрових інновацій у бізнес-середовище мають нерівномірний характер і супроводжуються низкою організаційних, економічних та інституційних проблем, що потребують ґрунтовного наукового осмислення.

Особливо актуальною зазначена проблематика є для українського бізнесу, який функціонує в умовах трансформації національної економіки та обмеженості фінансових, інвестиційних і кадрових ресурсів. Попри наявність позитивних зрушень у сфері диджиталізації, значна частина вітчизняних підприємств залишається недостатньо підготовленою до системного впровадження цифрових інновацій, що знижує ефективність їх діяльності та ускладнює інтеграцію у глобальний цифровий простір [1; 7]. Нерідко цифрові технології використовуються фрагментарно, без належного стратегічного бачення та узгодження з довгостроковими цілями розвитку бізнесу, що обмежує потенційні економічні вигоди від диджиталізації [9].

Водночас цифрові інновації мають значний практичний потенціал для вирішення важливих завдань сучасного бізнесу, зокрема підвищення ефективності управління, оптимізації

витрат, розвитку маркетингової та логістичної діяльності, а також формування нових каналів взаємодії з клієнтами. Використання інструментів digital-маркетингу, електронної комерції та цифрових платформ дозволяє підприємствам швидше реагувати на зміни споживчого попиту та забезпечувати антикризову стійкість у періоди економічних потрясінь [2; 5; 6]. Однак реалізація цих можливостей потребує не лише технологічних рішень, а й удосконалення організаційно-економічних механізмів управління, розвитку цифрових компетенцій персоналу та формування сприятливого інституційного середовища.

Таким чином, проблема полягає у необхідності наукового обґрунтування ролі цифрових інновацій у розвитку сучасного бізнесу та розроблення ефективних підходів до їх впровадження з урахуванням специфіки національної економіки та галузевих особливостей. Її вирішення має важливе значення як у науковому аспекті – для поглиблення теоретичних засад дослідження цифрової трансформації бізнесу, так і в практичному вимірі – для формування дієвих стратегій розвитку підприємств та реалізації державної політики підтримки диджиталізації, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності українського бізнесу в умовах цифрової економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика цифрових інновацій і диджиталізації бізнесу є однією з найбільш актуальних у сучасній економічній науці, оскільки цифрова трансформація змінює традиційні моделі створення вартості, підходи до управління та взаємодії з клієнтами, а також визначає конкурентні позиції підприємств на ринку. Вітчизняні дослідження зосереджуються як на загальних тенденціях цифровізації економіки України, так і на прикладних аспектах впровадження цифрових рішень у діяльність підприємств. Зокрема, у роботі В. Гури та Ю. Скопенка проаналізовано сучасний стан інноваційного підприємництва в умовах диджиталізації економіки України, визначено ключові обмеження та передумови розвитку інноваційної активності підприємств, а також підкреслено важливість цифрових технологій як драйвера конкурентоспроможності та економічного зростання [1]. Дослідження Г. Жосана присвячене оцінці стану розвитку диджиталізації в Україні, у межах якого узагальнено проблеми інституційного та інфраструктурного характеру, що стримують цифрову трансформацію, і водночас окреслено перспективи прискорення цифрових змін у бізнес-середовищі [7]. В. П. Варга розглядає диджиталізацію як один із провідних чинників підвищення конкурентоспроможності підприємства, акцентуючи увагу на тому, що цифрові інновації здатні формувати нові конкурентні переваги через оптимізацію процесів, підвищення якості сервісу та швидкості управлінських рішень [9].

Важливий пласт наукових робіт присвячено впливу цифрових інновацій на окремі функціональні напрями діяльності підприємств. Так, В. А. Гросул та Н. Ю. Балацька доводять ефективність digital-маркетингу як інструменту антикризового розвитку підприємств ресторанного бізнесу в період пандемії та посткризової рецесії, підкреслюючи роль онлайн-комунікацій, таргетованої реклами, цифрових каналів продажу й клієнтської аналітики у підтриманні попиту та збереженні ринкових позицій [2]. Схожий напрям розвивають N. Shpak та співавтори, які на основі кейс-аналізу демонструють, що цифровізація маркетингової діяльності підвищує результативність взаємодії з ринком, забезпечує більш точну сегментацію, персоналізацію пропозиції та посилює клієнтоорієнтованість підприємств [5]. Особливої уваги заслуговують дослідження диджиталізації логістики: М. О. Гоменюк обґрунтовує, що цифрові рішення в логістичних системах забезпечують прозорість і керованість ланцюгів постачання, скорочують операційні витрати та час виконання замовлень, а також підвищують стійкість бізнесу до порушень у постачанні [6]. Прикладні публікації, орієнтовані на окремі галузі, зокрема HoReCa, доповнюють наукові напрацювання практичними рекомендаціями щодо використання цифрових рішень для підвищення ефективності та якості сервісу, що підсилює прикладну цінність досліджуваної тематики [8].

Зарубіжні наукові праці поглиблюють розуміння ролі цифрових інновацій у забезпеченні стійкості бізнесу, особливо в умовах кризових потрясінь. Так, В. Anthony Jnr та S. Abbas Petersen на основі систематичного огляду й метааналізу досліджують цифровізацію віртуальних підприємств у період пандемії COVID-19, акцентуючи на прискоренні переходу до цифрових форматів взаємодії, використанні платформних рішень та зміні організаційних структур під впливом віддаленої роботи й онлайн-кооперації [3]. Н. Guo та співавтори, аналізуючи результати опитування малих і середніх підприємств, показують, що цифровізація істотно впливає на здатність МСП реагувати на публічні кризи, забезпечуючи швидше відновлення операцій, підтримку контактів із клієнтами та адаптацію до нових каналів збуту [4]. Сукупність цих досліджень підтверджує, що цифрові інновації

формують не лише технологічні, а й організаційно-економічні передумови розвитку бізнесу, змінюючи логіку управління, комунікацій і конкурентної боротьби.

Водночас аналіз наукових публікацій свідчить, що попри значну кількість робіт, недостатньо системно розкритими залишаються питання комплексної оцінки впливу цифрових інновацій на розвиток бізнесу з позицій поєднання організаційних змін та економічних результатів, а також проблеми узгодження цифрових рішень із довгостроковими стратегіями підприємств в умовах українських реалій [1; 7; 9]. Додаткового опрацювання потребують підходи до вимірювання ефектів цифровізації (продуктивність, прибутковість, стійкість, клієнтська цінність), визначення пріоритетів цифрових інвестицій, а також формування механізмів управління цифровими трансформаціями для підприємств різних масштабів і галузей, що і зумовлює необхідність подальших досліджень у даному напрямі.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Додаткового опрацювання потребують підходи до вимірювання ефектів цифровізації (продуктивність, прибутковість, стійкість, клієнтська цінність), визначення пріоритетів цифрових інвестицій, а також формування механізмів управління цифровими трансформаціями для підприємств різних масштабів і галузей, що і зумовлює необхідність подальших досліджень у даному напрямі.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є наукове обґрунтування ролі цифрових інновацій у розвитку сучасного бізнесу та визначення основних напрямів і механізмів їх впливу на підвищення ефективності діяльності, конкурентоспроможності й стійкості підприємств в умовах цифрової трансформації економіки, з урахуванням сучасних викликів та особливостей функціонування бізнесу в Україні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Цифрові інновації у сучасних умовах розглядаються як комплексний результат впровадження цифрових технологій у діяльність підприємств, що охоплює не лише технічне оновлення засобів виробництва або управління, а й глибоку трансформацію бізнес-процесів, організаційних структур, моделей створення цінності та взаємодії з ринковими контрагентами. У науковій літературі цифрові інновації пов'язують із використанням інформаційно-комунікаційних технологій, великих даних, хмарних сервісів, цифрових платформ, автоматизації та аналітичних інструментів, які забезпечують підвищення швидкості обробки інформації, точності управлінських рішень і гнучкості бізнесу [7; 9]. На відміну від традиційних інновацій, цифрові інновації мають системний характер і впливають одночасно на декілька функціональних сфер діяльності підприємства, формуючи нову логіку організаційно-економічного розвитку.

Значення цифрових інновацій для бізнесу полягає насамперед у можливості підвищення ефективності використання ресурсів та оптимізації внутрішніх процесів. Автоматизація операцій, цифровий моніторинг і використання аналітичних систем дозволяють скорочувати витрати, зменшувати кількість помилок і підвищувати продуктивність праці, що є особливо важливим в умовах посилення конкуренції та обмеженості ресурсів [6; 9]. Крім того, цифрові інновації сприяють підвищенню прозорості бізнес-процесів, що покращує контроль за результатами діяльності та створює передумови для більш обґрунтованого стратегічного планування.

Важливим аспектом значення цифрових інновацій є їх вплив на ринкову поведінку підприємств і взаємодію з клієнтами. Завдяки впровадженню інструментів digital-маркетингу, електронної комерції та цифрових каналів комунікації бізнес отримує можливість глибшого аналізу споживчих потреб, персоналізації пропозицій і формування довгострокових відносин із клієнтами [2; 5]. Це дозволяє підприємствам швидше реагувати на зміни попиту, розширювати ринки збуту та підвищувати рівень клієнтської лояльності, що безпосередньо впливає на фінансові результати діяльності (табл. 1).

Цифрові інновації також відіграють ключову роль у забезпеченні стійкості бізнесу в умовах кризових явищ та високої невизначеності зовнішнього середовища. Досвід пандемії COVID-19 показав, що підприємства, які активно використовували цифрові технології, змогли оперативніше адаптуватися до обмежень, перейти до дистанційних форматів роботи, зберегти комунікацію з клієнтами та підтримати безперервність операційної діяльності [3; 4]. У цьому контексті цифрові інновації виступають не лише фактором розвитку, а й інструментом антикризового управління, що підсилює адаптивність і гнучкість бізнес-структур.

Таблиця 1

Цифрові інновації та їх роль у розвитку сучасного бізнесу

Вид цифрових інновацій	Сфера застосування в бізнесі	Характер впливу на бізнес-процеси	Роль у розвитку сучасного бізнесу
Цифрові платформи та онлайн-сервіси	Управління, збут, взаємодія з клієнтами	Автоматизація процесів, інтеграція учасників ринку, спрощення комунікацій	Розширення ринків збуту, формування нових бізнес-моделей, зростання масштабованості бізнесу
Digital-маркетинг (SMM, SEO, контекстна реклама)	Маркетинг і просування	Персоналізація комунікацій, аналіз споживчої поведінки, зниження витрат на рекламу	Підвищення конкурентоспроможності, зростання лояльності клієнтів, збільшення продажів
Big Data та аналітика	Управління, стратегічне планування	Обробка великих масивів даних, підтримка управлінських рішень	Підвищення обґрунтованості рішень, зменшення ризиків, прогнозування ринкових тенденцій
Хмарні технології (Cloud Computing)	ІТ-інфраструктура, управління ресурсами	Гнучкий доступ до даних, зниження витрат на ІТ, підвищення мобільності	Оптимізація витрат, підвищення гнучкості бізнесу, підтримка дистанційної роботи
Автоматизація та цифрові ERP/CRM-системи	Операційна діяльність, управління персоналом і клієнтами	Оптимізація внутрішніх процесів, зменшення людського фактору	Зростання продуктивності праці, підвищення якості сервісу, ефективне управління
Цифрові логістичні рішення	Логістика та постачання	Моніторинг ланцюгів постачання, скорочення часу доставки	Підвищення надійності постачань, зменшення витрат, зростання операційної ефективності
Електронна комерція	Продажі та обслуговування клієнтів	Онлайн-реалізація товарів і послуг, цифрові платежі	Забезпечення безперервності бізнесу, особливо в кризових умовах
Дистанційні та цифрові форми роботи	Управління персоналом	Віртуальна взаємодія, гнучкі організаційні структури	Підвищення адаптивності бізнесу та стійкості до криз

Джерело: систематизовано автором

Для українських підприємств значення цифрових інновацій посилюється в умовах трансформації національної економіки та інтеграції у глобальний цифровий простір. Вони створюють можливості для підвищення інноваційної активності, формування нових бізнес-моделей та зміцнення конкурентних позицій на внутрішньому й зовнішніх ринках [1; 7]. Водночас ефективне використання цифрових інновацій потребує системного підходу, що передбачає поєднання технологічних рішень із організаційними змінами, розвитком цифрових компетенцій персоналу та узгодженням цифрових ініціатив із довгостроковими стратегіями розвитку бізнесу.

Цифрові інновації істотно трансформують основні бізнес-процеси підприємств, змінюючи традиційні підходи до організації діяльності, управління ресурсами та взаємодії з ринковим середовищем. Їх запровадження забезпечує перехід від фрагментарного використання інформаційних технологій до комплексної цифрової трансформації, у межах якої ключові процеси створення вартості інтегруються в єдине цифрове середовище. Одним із найбільш відчутних напрямів впливу цифрових інновацій є управління та прийняття управлінських рішень, оскільки застосування цифрових аналітичних інструментів, систем бізнес-аналітики та великих даних дозволяє оперативно обробляти значні обсяги інформації, підвищувати обґрунтованість рішень і зменшувати рівень управлінських ризиків [7; 9].

Значних змін зазнають маркетингові бізнес-процеси, у межах яких цифрові інновації формують нові підходи до комунікації з клієнтами, просування продуктів і формування попиту. Використання інструментів digital-маркетингу, соціальних мереж, онлайн-платформ та аналітики споживчої поведінки забезпечує можливість точнішої сегментації ринку, персоналізації пропозицій і підвищення ефективності маркетингових кампаній [2; 5]. Це дозволяє підприємствам не лише зменшувати витрати на просування, а й швидко адаптувати маркетингові стратегії до змін ринкової кон'юнктури, що є особливо важливим у кризових умовах.

Цифрові інновації суттєво впливають і на логістичні процеси, які є важливим елементом операційної діяльності підприємств. Упровадження цифрових систем управління ланцюгами постачання, електронного документообігу, цифрового моніторингу та автоматизації складських операцій сприяє підвищенню прозорості й керованості логістичних потоків, скороченню часу

виконання замовлень та оптимізації витрат [6]. Це, у свою чергу, підвищує надійність постачання, рівень сервісу та загальну ефективність бізнес-процесів, що позитивно відображається на конкурентних позиціях підприємств.

Вагомий вплив цифрові інновації мають і на організацію внутрішніх бізнес-процесів та управління персоналом. Використання цифрових платформ для комунікації, дистанційної роботи та управління знаннями сприяє підвищенню гнучкості організаційних структур, розвитку командної взаємодії та ефективнішому використанню людського капіталу. Досвід останніх років засвідчив, що цифрові інструменти дозволяють підприємствам підтримувати безперервність діяльності та зберігати продуктивність праці навіть за умов обмежень фізичної взаємодії [3; 4]. У цьому контексті цифрові інновації стають важливим чинником підвищення організаційної стійкості бізнесу.

Крім того, цифрові інновації впливають на фінансові та інвестиційні бізнес-процеси, забезпечуючи можливості для більш точного фінансового планування, контролю та прогнозування результатів діяльності. Використання цифрових фінансових інструментів і автоматизованих систем обліку сприяє підвищенню прозорості фінансових потоків, зниженню транзакційних витрат і покращенню управління ризиками. У сукупності це створює передумови для підвищення економічної ефективності підприємств і формування стійких конкурентних переваг у довгостроковій перспективі [1; 9].

Отже, вплив цифрових інновацій на основні бізнес-процеси має комплексний характер і проявляється у трансформації управлінських, маркетингових, логістичних, організаційних та фінансових аспектів діяльності підприємств. Системне впровадження цифрових рішень дозволяє бізнесу підвищувати гнучкість, адаптивність і результативність, що є ключовою умовою успішного розвитку в умовах цифрової економіки.

Цифровий розвиток бізнесу в Україні відбувається в умовах структурної трансформації національної економіки, інтеграції у глобальний економічний простір та посилення впливу цифрових технологій на всі сфери господарської діяльності. Протягом останніх років спостерігається поступове зростання рівня диджиталізації українських підприємств, що проявляється у впровадженні електронної комерції, цифрових каналів маркетингових комунікацій, автоматизованих систем управління та цифрових платформ взаємодії з клієнтами і партнерами. Разом із тим загальний рівень цифрової зрілості бізнесу в Україні залишається нерівномірним і значною мірою залежить від галузевої специфіки, розміру підприємств та доступності фінансових і кадрових ресурсів [7; 1].

Найбільш активні процеси цифровізації спостерігаються у сферах торгівлі, фінансових послуг, інформаційних технологій, логістики та сегменті HoReCa, де цифрові рішення використовуються для оптимізації операцій, підвищення якості сервісу та розширення каналів збуту [6; 8]. Водночас значна частина малого та середнього бізнесу стикається з обмеженнями щодо впровадження цифрових інновацій, що зумовлено недостатнім рівнем інвестицій, низькою цифровою грамотністю персоналу та відсутністю комплексних стратегій цифрового розвитку [1; 9]. У результаті цифрові технології нерідко застосовуються фрагментарно, без належної інтеграції в систему управління підприємством, що знижує потенційний економічний ефект від диджиталізації.

Суттєвий вплив на стан цифрового розвитку бізнесу в Україні мала пандемія COVID-19, яка прискорила процеси впровадження цифрових рішень і стала каталізатором переходу багатьох підприємств до онлайн-форматів роботи, дистанційної взаємодії з клієнтами та використання інструментів digital-маркетингу [2; 3]. Для частини бізнесу цифрові інновації стали ключовим інструментом антикризового управління, що дозволило зберегти операційну діяльність і підтримати фінансову стійкість в умовах обмежень. Разом із тим криза виявила структурні проблеми цифрового розвитку, зокрема недостатню готовність окремих підприємств до швидкої адаптації та обмежений доступ до сучасної цифрової інфраструктури [4; 7].

Перспективи цифрового розвитку бізнесу в Україні значною мірою пов'язані з подальшим поширенням цифрових інновацій, розвитком цифрової інфраструктури та формуванням сприятливого інституційного середовища. Важливу роль у цьому процесі відіграє державна політика у сфері цифровізації, спрямована на підтримку інноваційної діяльності, розвиток електронних сервісів і підвищення цифрових компетенцій підприємців та працівників [7]. Очікується, що в середньостроковій перспективі зростатиме роль електронної комерції, цифрових платформ, автоматизації бізнес-процесів і використання даних для прийняття управлінських

рішень, що створюватиме нові можливості для розвитку підприємств і підвищення їх конкурентоспроможності [9].

Водночас реалізація зазначених перспектив потребує подолання наявних бар'єрів цифрового розвитку, зокрема забезпечення доступу бізнесу до фінансових ресурсів для цифрових інвестицій, розвитку людського капіталу та формування системного підходу до управління цифровою трансформацією на рівні підприємств. У цьому контексті цифровий розвиток бізнесу в Україні слід розглядати не лише як технологічний процес, а як комплексне організаційно-економічне завдання, вирішення якого сприятиме підвищенню ефективності функціонування підприємств, їх інтеграції у глобальний цифровий простір та забезпеченню сталого економічного зростання в умовах цифрової економіки.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У результаті проведеного дослідження встановлено, що цифрові інновації є одним із ключових чинників розвитку сучасного бізнесу в умовах цифрової трансформації економіки та посилення нестабільності зовнішнього середовища. Вони забезпечують не лише технологічне оновлення діяльності підприємств, а й глибокі організаційно-економічні зміни, що проявляються у трансформації бізнес-процесів, управлінських підходів і моделей створення цінності. Доведено, що впровадження цифрових інновацій сприяє підвищенню ефективності використання ресурсів, оптимізації витрат, зростанню продуктивності праці та поліпшенню якості управлінських рішень, що є важливими передумовами формування стійких конкурентних переваг підприємств.

У ході дослідження обґрунтовано, що цифрові інновації істотно впливають на основні бізнес-процеси, зокрема маркетингові, логістичні, управлінські та фінансові, забезпечуючи підвищення гнучкості бізнесу та його здатності швидко адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури. Особливу роль цифрові технології відіграють у розвитку взаємодії з клієнтами, персоналізації пропозицій та розширенні каналів збуту, що безпосередньо відображається на фінансових результатах діяльності підприємств. Встановлено, що в умовах кризових явищ, зокрема пандемії COVID-19, цифрові інновації стали важливим інструментом антикризового управління, дозволивши багатьом підприємствам зберегти безперервність діяльності та підтримати економічну стійкість.

Оцінка стану цифрового розвитку бізнесу в Україні показала наявність як позитивних тенденцій, пов'язаних із поширенням цифрових рішень у окремих галузях, так і суттєвих проблем, серед яких нерівномірність рівня диджиталізації, обмеженість фінансових ресурсів, недостатній рівень цифрових компетенцій персоналу та фрагментарність впровадження цифрових технологій. Установлено, що подальший розвиток цифрових інновацій в українському бізнесі потребує системного підходу, який передбачає поєднання технологічних рішень з організаційними змінами, стратегічним управлінням і державною підтримкою процесів диджиталізації. Загалом цифрові інновації слід розглядати як стратегічний ресурс довгострокового розвитку бізнесу, здатний забезпечити підвищення конкурентоспроможності підприємств та їх інтеграцію у глобальний цифровий простір. Перспективи подальших наукових досліджень доцільно спрямувати на розроблення практичних механізмів оцінювання ефективності цифрових інновацій, визначення пріоритетів цифрових інвестицій і формування адаптивних моделей управління цифровою трансформацією бізнесу з урахуванням галузевих та регіональних особливостей розвитку економіки України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гура В., Скопенко Ю. Аналіз сучасного стану інноваційного підприємництва в умовах диджиталізації економіки України. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Військово-спеціальні науки». 2020. Вип. 2. С. 19–23. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2020.44.19-23>
2. Гросул В. А., Балацька Н. Ю. Digital-маркетинг як дієвий інструмент антикризового розвитку підприємства ресторанного бізнесу в період пандемії та її рецесії. Підприємництво та інновації. 2020. № 11-2. С. 7–12. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/11.20>
3. Anthony Jnr B., Abbas Petersen S. Examining the digitalisation of virtual enterprises amidst the COVID-19 pandemic: A systematic and meta-analysis. Enterprise Information Systems. 2021. Vol. 15. Iss. 5. P. 617–650. <https://doi.org/10.1080/17517575.2020.1829075>

4. Guo H., Yang Z., Huang R., Guo A. The digitalization and public crisis responses of small and medium enterprises: Implications from a COVID-19 survey. *Frontiers of Business Research in China*. 2020. Vol. 14. Iss. 1. <https://doi.org/10.1186/s11782-020-00087-1>
5. Shpak N. et al. Digitalization of the Marketing Activities of Enterprises: Case Study / Shpak N., Kuzmin O., Dvulit Z., Onysenko T., Sroka W. *Information*. 2020. Vol. 11. Iss. 2. Art. 109. <https://doi.org/10.3390/info11020109>
6. Гоменюк М. О. Розвиток логістики на основі впровадження процесів діджиталізації. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.2.51>
7. Жосан Г. Стан розвитку діджиталізації в Україні. *Економічний аналіз*. 2020. Т. 30. № 1. Ч. 2. С. 44–52. <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.044>
8. Олексенко А. Діджиталізація: найкращі цифрові рішення для Нореца. URL: <https://blog.metro.ua/didzhytalizatsiya-najkrashhi-tsyfrovi-rishennya-dlya-horeca>.
9. Варга В. П. Діджиталізація як один з чинників конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 8. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.8.154>

REFERENCES:

1. Hura, V., & Skopenko, Yu. (2020). Analiz suchasnoho stanu innovatsiinoho pidpriemnytstva v umovakh didzhytalizatsii ekonomiky Ukrainy [Analysis of the current state of innovative entrepreneurship under digitalization of Ukraine's economy]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriya "Viiskovo-spetsialni nauky"*, (2), 19–23. <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2020.44.19-23> [in Ukrainian].
2. Grosul, V. A., & Balatska, N. Yu. (2020). Digital-marketyng yak diievyi instrument antykrizovoho rozvytku pidpriemstva restorannoho biznesu v period pandemii ta yii retsesii [Digital marketing as an effective tool for anti-crisis development of restaurant business during the pandemic and its recession]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, (11-2), 7–12. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/11.20> [in Ukrainian].
3. Anthony Jnr, B., & Abbas Petersen, S. (2021). Examining the digitalisation of virtual enterprises amidst the COVID-19 pandemic: A systematic and meta-analysis. *Enterprise Information Systems*, 15(5), 617–650. <https://doi.org/10.1080/17517575.2020.1829075>
4. Guo, H., Yang, Z., Huang, R., & Guo, A. (2020). The digitalization and public crisis responses of small and medium enterprises: Implications from a COVID-19 survey. *Frontiers of Business Research in China*, 14(1). <https://doi.org/10.1186/s11782-020-00087-1>
5. Shpak, N., Kuzmin, O., Dvulit, Z., Onysenko, T., & Sroka, W. (2020). Digitalization of the marketing activities of enterprises: Case study. *Information*, 11(2), Article 109. <https://doi.org/10.3390/info11020109>
6. Homeniuk, M. O. (2020). Rozvytok lohistyky na osnovi vprovadzhenia protsesiv didzhytalizatsii [Development of logistics based on the implementation of digitalization processes]. *Efektivna ekonomika*, (2). <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.2.51> [in Ukrainian].
7. Zhosan, H. (2020). Stan rozvytku didzhytalizatsii v Ukraini [State of digitalization development in Ukraine]. *Ekonomichniy analiz*, 30(1, Part 2), 44–52. <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.044> [in Ukrainian].
8. Varga, V. P. (2020). Didzhytalizatsiia yak odyn z chynnykiv konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Digitalization as one of the factors of enterprise competitiveness]. *Efektivna ekonomika*, (8). <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.8.154> [in Ukrainian].

DIGITAL INNOVATIONS AND THEIR ROLE IN THE DEVELOPMENT OF MODERN BUSINESS

ABDRAZAKOV Igor
Chernihiv Polytechnic National University

The article presents a comprehensive study of the role of digital innovations in ensuring the development of modern business in the context of increasing globalization processes, digital transformation of the economy and increasing uncertainty of the external environment. It is substantiated that digitalization is an objective necessity and a strategic direction of enterprise development, which determines their ability to achieve long-term growth, increase the efficiency of economic activity and form sustainable competitive advantages. The paper summarizes theoretical approaches to determining the essence of digital innovations and reveals their significance in the context of organizational and economic development of business. It is established that the introduction of digital technologies contributes to the transformation of traditional business models, improvement of management systems, increased transparency of business processes and optimization of resource use. Considerable attention is paid to the analysis of the impact of digital innovations on key functional areas of enterprise activity, in particular marketing, logistics, customer communications and personnel management, which allows to increase business flexibility and speed of management decision-making. It is proven that the use of digital marketing tools, e-commerce and digital platforms is an important factor in increasing the economic efficiency and anti-crisis resilience of enterprises, especially during the period of economic shocks caused by the COVID-19 pandemic. The current state of business digitalization in Ukraine is assessed and the main barriers to its development are identified, including the insufficient level of investment in digital technologies, limited digital competences of personnel and the fragmentation of the implementation of digital solutions. It is proven that the active use of digital innovations creates the prerequisites for the formation of new business models, increasing the innovative activity of enterprises and strengthening their integration into the global digital space. It is substantiated that overcoming these problems creates the prerequisites for the intensification of innovative activity, increasing the competitiveness of enterprises and their integration into the global digital space. The practical significance of the results lies in the possibility of their use in the formation of strategies for the digital development of enterprises and improving mechanisms for state support for business digitalization processes.

Keywords: digital innovation, business digitalization, digital transformation, organizational and economic development, competitiveness, digital economy.